

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

Redactor:
Prot. Dr. P. Deheleanu

APARE DUMINECA

Cuvântarea P. S. Episcop Andrei la deschiderea Adunării Eparhiale din 30 Maiu a. c.

Hristos a învlat!

Onorată Adunare Eparhială,

Dela ultima noastră întrunire până azi s'au petrecut evenimente mari în viața Statului și a Bisericii noastre.

La 30 Dec. 1947 regele Mihai I. a abdicat de la tron și s'a instaurat Republica Populară Română. Prin Constituția dela 8 Aprilie 1948 Țara a primit o nouă structură, de democrație populară, acomodată celor mai avansate principii sociale.

Schimbarea aceasta epocală s'a făcut în pace, fără nici o sguđuire.

Noua Constituție asigură Bisericii libertatea deplină în opera de evanghelizare. Slujitorii Bisericii au depus jurământul de credință față de Republică și la toate serviciile divine s'au introdus ectenie de pomenire pentru „Inaltul Prezidiu al Republicei“ ca supremă autoritate de Stat.

La 27 Februarie 1948 a adormit în Domnul patriarhul Nicodim, capul Bisericii noastre, la vârsta de 84 ani. În 24 Maiu a. c. a fost ales cel de al treilea Patriarh al României, în persoana I. P. S. Mitropolit al Moldovei Iustinian Marina, a cărui înscăunare se va face în 6 Iunie a. c.

Anul ce a trecut a fost binecuvântat de Dumnezeu cu pace. Biserica a profitat de această împrejurare, lucrând cu zel în ogorul Domnului.

Domnilor Deputați,

Ca membri ai unei corporații bisericești e firesc să ne punem întrebarea: Cum privește Biserica schimbările politice și sociale de azi și care poate fi aportul Bisericii la noua așezare economică și socială de Stat?

La aceste întrebări Biserica răspunde, înainte de toate lămurind sensul mai înalt a ceea ce numim Viață.

Viața nu este o stare de repaos, de odihnă și huzur, ci o nelncetată frământare și luptă pentru o stare tot mai bună. Mântuitorul a determinat în mod magistral rostul vieții, când a spus: „Fiți desăvârșiți,

precum Tatăl vostru cel ceresc este desăvârșit“. (Mat. 5, 48). Desăvârșirea, în raport cu Dumnezeu, este nelimitată și veșnică. Ea deschide calea oricărui progres.

Și după cum poate fi vorba de desăvârșire în viața individuală, totașa este necesară una și în viața socială. Frământările sociale din vremea noastră urmăresc tocmai această îmbunătățire a vieții obștești, prin încetarea exploatării omului de către om, și printr'o mai rațională împărțire a bunurilor materiale, ca condiție a păcii dintre oameni. Pacea și înlăturarea suferinței fizice, sunt obiective ideale ale doctrinei sociale.

Viața obștească în sens social este desăvârșirea în linie orizontală.

Alături de acest sens, stă desăvârșirea morală a individului și prin el a obștei, care lucrare se face prin religie, între om și Dumnezeu, și deaceea e trasată prin linie verticală.

Din întretăerea celor 2 linii: orizontală și verticală se naște crucea, semnul biruinței prin suferință. Viața este o suferință. Nu numai una frică ci mai ales morală. Fericirea omului rezultă numai din biruința asupra amânduror celor 2 feluri de suferinți.

Din cele spuse reiese că pentru înlăturarea deplină a suferinței fizice este nevoie de a da lupta și împotriva suferinței morale. Aci se întâlnește rolul Bisericii cu lupta socială. Până când Marta grijește de cele materiale și vremelnice, Maria adună cele pentru suflete. Cine ar putea spune că în lupta contra suferinței omul n'are lipsă și de: credință în bine, răbdare și nădejde? Sau cine poate contesta că construirea vieții pe linia verticală, către Cel de sus, nu are darul de a curăți, șfinți și înălța viața omenească?

Iată de ce Biserica vede în frământările politice și sociale degetul lui Dumnezeu, ale cărui planuri și căi sunt mai presus de gândurile și căile omenești (Isaia 55, 8-9). Epoca de frământări ai cărei martori suntem, desenează, incontestabil, con-

tururile unei vieți sociale viitoare mai bune și mai drepte. Deaceia, Biserica va fi prezentă cu aportul său moral și divin în mijlocul acestor frământări, ajutând la limpezirea apelor.

Mântuitorul nostru a rostit epocalele cuvinte: „Ce va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? (Mat. 16, 26).

Procesul urmărit numai pe linie orizontală, materială, poate duce — precum o dovedește istoria — la îmbogățire și putere. Inșă, secundat pe linie verticală, de adevăr și dreptate, progresul devine mai desăvârșit în fericire.

Bisericii i se aduce uneori învinuirea că rămâne oarbă față de realitate, plutind în nori, și că stă izolată de frământările de pe pământ. Răspunsul nostru acesta este: Dela înălțimea ei de 2000 ani, Biserica lui Hristos privește calmă și senină cursul istoriei omenești. Ea nu e nici îngrijorată, nici pripită. Ea are perspectiva celui mai larg orizont. Ea nu neglijează realitatea ci lucrează — prin mijloacele ei cerești — pentru modelarea vieții omenești după idealul cel mai desăvârșit, pe care ni-l oferă împă-

răția lui Dumnezeu, care este: dreptate, pace și bucurie (Rom. 14, 17).

Încrezătoare în puterea de grijă a Tatălui cerească, Biserica înțelege să dea tot concursul său moral conducătorilor Țării, pentru a înfăptui acel ideal de pace și dreptate care constituie bucuria vieții pământești.

Pe linia acestui crez s'a desfășurat viața bisericească din Eparhie și în anul trecut. „Sporește-ne credința!“ și „rămâi cu noi!“ acestea sunt cererile noastre către Hristos-Domnul. Noi n'avem dorință mai fierbinte decât aceea ca El să ne învețe a ne ruga tot mai bine, tot mai din adânc, pentruca să asaltăm cerul și din bogăția lui de har să coborâm cât mai mult peste țara și poporul nostru.

Domnilor Deputați,

Din dările de seamă, ce vi se vor prezenta, veți lua cunoștință de cele realizate în anul trecut. Vă rugăm să ne stați în ajutor cu sfatul și sprijinul DVoastră pentru cele de făcut în viitor.

Salutându-Vă de bunăvenire,

declaram sesiunea ordinară a Adunării Eparhiale din a. 1948 deschisă.

Noul Patriarh și chemarea de azi a bisericii

În ziua de 24 Mai a. c. poporul român prin reprezentanții săi a ales noul Patriarh al României în locul regretatului decedat Nicodim.

Ce a însemnat pentru poporul și țara noastră totdeauna Biserica Ortodoxă o știm cu toții. Biserica Ortodoxă a fost, este și rămâne Biserica Neamului Românesc.

La 24 Mai, reprezentanții Bisericii au făcut o alegere istorică. Au ales întru Patriarh al Republicii Populare Române pe I. P. S. S. Iustinian Marina, care este un fiu născut și crescut în familie de plugari, care la vârsta cea mai potrivită a fost chemat să conducă destinele Sfintei noastre Biserici.

Cu prilejul alegerii Sale întru Patriarh, Înalt Prea Sfinția Sa a rostit o cuvântare compusă din adevărate „cuvinte de aur“, cuvântare prin care a enunțat programul de lucru pe care și l-a fixat în înalta încredințare ce a primit prin votul poporului.

În cuvântare, Înalt Prea Sfinția Sa a cuprins nu numai ceea ce și-a pus în gând să facă spre binele și înflorirea Bisericii, ci și ceea ce este și spre binele și înflorirea țării noastre, neuitând să arate dragostea sa neprefăcută și față de acei cetățeni ai Republicii Populare Române, care nu fac parte din staulul acestei Biserici.

„Biserica este chemată azi — a spus Înalt Prea Sfinția Sa — să purifice, să înalțe și să înobileze viața omenească, propovăduind dreptatea și omenia, tuturor muncă pașnică, cinste și ordine; este chemată să imputernicească sufletul poporului drept credincios cu tăria iubirii a solidarității și a unirii, ce trebuie să trăiască în regimul democratic al tinerei noastre Republici Populare“.

„Pentru înfăptuirea acestor idealuri cel dintâi pas și cel mai de seamă lucru pe care îl voi avea de făcut, în hotarul tradițiilor Bisericești, este păstrarea credinței, care în decursul istoriei s'a arătat a fi o piatră de temelie tare, va deveni „un chivot de mântuire și izvor neseecat de fapte mari și de propășire duhovnicească și morală pentru poporul nostru“.

„Dar îndeosebi mă voi strădui ca Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă față așteptărilor și nădejilor ce și-le pune poporul drept credincios în contriaufia ei în noua sa așezare socială“.

„Vom avea inima larg deschisă pentru celelalte confesiuni din țara noastră“.

„Dreptate“ și „omenie“, iată ce trebuie să propovăduiască slujitorii altarelor ortodoxe! Prin înfăptuirea dreptății și omeniei și numai prin acestea se va purifica, se va înnoi și se va înnobila viața omenească, care a fost răvășită și zdruncinată din temelii de urmările nefastului războiu în care poporul nostru drept credincios a fost târât cu de-a-sila, de către cei care doreau să ne stăpânească și mai departe prin exploatarea omului de către om.

Astăzi mai mult ca oricând, viața omenească are nevoie de purificare, înnoire și innobilare în interesul viitorului nostru și al copiilor noștri.

Roadele purificării, înnoirii și innobilării vor fi: omenie, ordine, solidaritate și unire între toți cetățenii Republicii Populare Române.

Biserica este chemată să facă această purificare, înnoire și innobilare și noi preoții, făgăduim că vom îndeplini această poruncă a Patriarhului nostru.

Am gustat din destul din otrava urii și învrăjbirii, otravă care ne-a fost administrată drept „medicament“ din paharul șovinismului provocator de războaie, care prin propaganda lui satanică a căutat

să profaneze și Biserica, încercând s'o târască pe drumul lui.

Biserica dintru începutul ei a lucrat la purificare, învoire și innobilarea vieții omenești și atât timp cât la cârma ei de pretutindenți se aflau bărbați luminați de Duhul sfânt, ea și-a îndeplinit cu prisosință chemarea, reușind să răspândească învățăturile curate ale Fiului lui Dumnezeu pe tot pământul, dar de îndată ce satana a reușit să vâre printre conducători și slugi de ale lui pe care le-a travestit în propovăduitori ai neprihănirii (2 Cor. 11,14) prin aceștia a reușit să desbina Biserica și în locul iubirii de oameni să introducă ura de rasă. Spărtura produsă în Biserică în veacul al XI-lea, a ajuns să se producă și în poporul român drept credincios acum 250 de ani, „spărtură“ pe care Înalt Prea Sfinția Sa Iustinian Marina, și-a pus în gând s'o astupe și la această lucrare sfântă noi, toți preoții suntem alături de Înalt Prea Sfinția Sa și de ceilalți Ierarhi ai Sfintei noastre Biserici și rugăm pe Dumnezeu să facă ca Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României să vadă cu ochii săi dusă la îndeplinire cât mai neîntârziat acaastă lucrare. ca din nou poporul român să devină: „O turmă și un păstor“.

Biserica Ortodoxă de totdeauna a fost Biserica democrației așa cum a înființat-o Mântuitorul Iisus Hristos. Ea deși ține la tradiție având învățătura ei constantă dela Iisus Hristos și până astăzi, nu barează drumul progresului ci din contră ea însăși este un factor al acestuia. Asta o dovedește tot trecutul ei.

Biserica Ortodoxă, cheamă la sânul ei pe toți oamenii fără deosebire și aceasta o face nu prin închișiție și nu prin condamnarea bărbaților de știință, ci prin dragoste neprefăcută față de toți și prin încurajarea celor ce ajută la progresul culturai și civilizației și datorită acestui fapt Biserica Ortodoxă a fost ferită de a lunea pe povârnișul absolutismului sau teocrației.

Biserica Ortodoxă nu împarte omenirea în cele două clase enunțate de dementul filosof german Nietzsche: clasa domnilor și clasa slugilor, ci ea consideră pe toți oamenii egali și chiar la conducerea ei își alege bărbați din popor.

Biserica Ortodoxă este, pentru pace, pace pe care Iisus Hristos a adus-o pe pământ „Pace și bunăvoință între oameni“, ea nu vrea războiu nici religioș și nici politic și în tot trecutul ei istoric s'a dovedit a fi un factor răspânditor de pace.

Războiul religios de treizeci de ani, când alte două biserici se ucideau între ele cu arme de foc, a fost strein de Biserica Ortodoxă, care întotdeauna a fost împotriva vărsării de sânge.

Dacă preotul păgân din India ar fi petrecut în mijlocul Bisericii Ortodoxe, înaintea izbucnirii războiului mondial, el nu ar fi putut face nici unui preot ortodox propunerea pe care a făcut-o unui preot din apusul Europei și anume: „Să schimbăm între noi — recomanda preotul păgân, preotului creștin din apus — cele două cărți sfinte ale noastre. Să ne dați voi nouă cartea voastră Noul Testament care vă îndeamnă la iubire și pace și noi să vă dăm vouă creștinilor cartea noastră sfântă Beghavad-Gita care îndeamnă pe oameni la războiu, penrucă noi, păgânii vrem să trăim în pace, pe când vouă tare vă place să vă războiți“.

Biserica Ortodoxă Română, nici odată nu s'a desmînțit în chemarea ei de a propovădui purificarea, innoirea și innobilarea vieții omenești, nu s'a desmînțit niciodată în iubirea ce-o poartă tuturor oamenilor și celor de altă credință. Cei persecutați în alte țări pentru credința lor — ex. Husiții etc. — au aflat azil la poporul român drept credincios, dar cât pe aci era să fim abătuți dela această linie democratică de către cei ce au târât țara într'un războiu provocat de cei ce cultivau teoria lui Nitsche, care au găsit și printre noi slugi, dar Dumnezeu ne-a scăpat și de acea nenorocire care ne păștea.

Și astăzi plugărima română și cu ea tot poporul poate fi mândră, cum spunea Înalt Prea Sfințitul Iustinian, că din nou are la cârma credinței lui un Patriarh ridicat din sânul ei.

Noi, cei dela granița de Vest a țării, preoți și popor, rugăm pe I. P. S. S. Patriarhul Iustinian să primească încredințarea că cu toții vom lupta așa cum ne cere: „uniți într'un efort comun de muncă să consolidăm viața și orânduiri democratice ale Republicii Populare Române“.

Pe cei care sunt de altă confesiune, noi îi rugăm să primească mâna întinsă de Biserica Ortodoxă prin I. P. S. S. Patriarhul României și dacă ne și deosebim în cele ale credinței religioase, să ne unim în lupta pentru binele și prosperitatea Republicii noastre Populare.

Noul Patriarh să ne trăiască întru mulți și fericiți ani!

Preot IOAN UNGUREANU

Din discursurile rostite la alegerea noului Patriarh

La solemnitatea de Luni 24 Maiu, din Palatul Marelui Adunări Naționale, cu prilejul alegerii noului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, s'au rostit următoarele discursuri:

Din discursul I. P. S. S. Patriarh Iustinian

...Plugărima Republicii Populare Române, poate fi mândră că a dat din sânul ei pe cel de al treilea Patriarh al Bisericii strămoșești. Cât mă privește pe mine personal, mulțumesc prea milostivului Dumnezeu că din simplu fiu de plugar m'a înălțat la cea mai

înaltă treaptă bisericească, la care poate ajunge un pământean.

Vă mulțumesc din suflet pentru dragostea Domnilor Voastre și vă sunt recunoscător pentru încrederea arătată. Vă facă însă și eu o rugămintă: Să nu mă lipsiți de această dragoste, fiindcă ea mă ajută nespun de mult în puterea sarcinilor mele grijilor mele.

Biserica este chemată azi să purifice, să învoiască și să innobileze viața omenească, propovăduind dreptatea și omenia, tuturor muncă pașnică, cinste și ordine; este chemată să imputernicească sufletul po-

porului drept credincios cu tăria iubirei, a solidarității și a unirei ce trebuie să trăiască în regimul democratic al tinerii noastre Republici Populare.

Pentru înfăptuirea acestor idealuri, cel dintâi și cel mai de seamă lucru pe care îl voi avea de făcut, în hotarul tradițiilor bisericești este păstrarea credinței, care înde cursul istoriei s'a arătat a fi o piatră de temelie tare, înlăturând dureroasa spărtură, provocată de dușmani acum 250 de ani, credința unitară ortodoxă va deveni un chivot de mântuire și izvor nesecat de fapte rare și de propășire duhovnicească și morală pentru poporul nostru.

Dar în deosebi mă voi strădui ca sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă față așteptărilor și nădejzilor ce și le pune poporul drept credincios în contribuția ei la noua sa așezare socială.

Nicotodată în viața ei, în curs de aproape două milenii, Biserica lui Hristos nu a avut un prilej mai potrivit pentru a-și pune în practică învățăturile evangheliei, ca cel de azi datorită regimului popular instaurat în țara noastră.

Obiectivul misiunii Bisericii este omul, temelia Patriei și societății. Înălțarea omului condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte realități ale vieții omenestii. Formarea unui om nou, a unui om conștient, de rosturile lui pe pământ, pătruns de neplăcerile adevăruri ale dreptății și păcii, iată o vastă lucrare la săvârșirea căreia este chemată să contribuie și Biserica.

Strigătul omenirii după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună, liberă și stăpână pe munca ei, este strigătul celui căzut între tâlhari, după samarineanul izbăvitor. Lăsată pradă tuturor rătăcirilor și tuturor suferințelor, omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire într-o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric" (Ap. Soc.)

Slujitorilor Bisericii le revine toată datoria de a îndepărta din sufletele oamenilor toată sursa lăsată de păcatele trecutului, și de a-și da și viața pentru apărarea păcii și libertății omenirii, după pilda dată nouă de Iisus.

Iar moștenirea lăsată nouă de fericitul întru pomenire, Patriarhul Nicodim, va fi păstrată în duhul tainiciei înțelegerii și al celei mai drepte prețuirii, căci, la anii săi cărunți, i-a fost hărăzit de Dumnezeu să strângă iarăși veriga ruptă din lanțul legăturilor de veacuri, atât de vechi și de folositoare, dintre Biserica românească și rusă. Acest act de colaborare duhovnicească, care se întemeiază pe cea mai deplină sinceritate de întărire a Ortodoxiei, ne făgăduim să-l adâncim în viitor printr-o cooperare și mai largă pentru promovarea ortodoxiei.

Crescut în învățăturile și predaniile sfintei noastre Biserici Ortodoxe, care dela început a respins șovinismul și prozelitismul, ca pe niște lucruri care nu sunt potrivite cu duhul creștin, vom avea înima larg deschisă pentru celelalte confesiuni din țara noastră. Deasemenea voi întinde mâna iubirii și a prieteniei de Frăție între Hristos tuturor Bisericilor Ortodoxe surori întru Ecumenicitate, luptând pentru înflorirea ortodoxiei, care zidește și întărește popoarele.

Biserica Ortodoxă Română trăește azi cea mai măreață zi din viața ei, din istoria ei, — când pentru prima oară clerul și poporul ei dreptcredincios a fost atât de mareș reprezentat, la alegerea primului Patriarh în Republica Populară Română, prin tot ce are poporul nostru mai bun dela Vlădică până la opincă, dela meșteșugar până la cărturar. Prezența în acest preamăreș Colegiu Bisericesc a întregului Guvern în frunte cu toți membrii Înaltului Prezidiu al Republicii Populare Române, a membrilor Marii Adunări Naționale, a tuturor conducătorilor instituțiilor de cultură din țară, alături de Înaltul Cler, delegații Eparhiilor din țară și membrii Adunării Eparhiale a Bucureștilor, ne arată cât interes poartă regimul democrației populare române Bisericii Ortodoxe și slujitorilor ei.

Infrății și însufleții de această dragoste reciprocă, clerul și poporul binecredincios să ne dăm mâna și uniți într'un efort comun de muncă să consolidăm viața și orânduirile democratice ale tinerii noastre Republici, purtând în minți și în inimi deviza Sf. Apostol Pavel: „Hristos ne-a izbăvit să fim liberi: rămâneți dar tari și nu vă plecați iarăși sub jugul robiei". (Galat. V. 1).

Cuvântarea d-lui prim-ministru Dr. Petru Groza

În numele Guvernului Republicii Populare Române, vă urez sănătate și putere de muncă, pentru a vă putea împlini misiunea, care, după cum spuneți, este plină de atâtea griji și răspunderi, dar care vă rezervă și mari satisfacții.

Cuvântarea clară a ministrului Cultelor și cuvântarea Înalt Prea Sfinției Voastre trasează linia de colaborare a noastră a tuturor, în slujba poporului și recomandă o muncă coordonată și intensă pentru consolidarea Republicii noastre Populare, pentru consolidarea unui regim de dreptate socială, a unui regim din care să fie înlăturată pentru totdeauna exploatarea omului de către om, sub orice formă s'ar prezenta ea.

Această muncă este și pe linia învățăturilor creștine. Ați spus adineaori că nu poate fi pace și muncă constructivă, acolo unde mai persistă încă exploatarea muncii omului și acolo unde omul mai este ținut încă în întuneric. De aceea, pentru a ridica demnitatea omului care muncește și pentru a-l feri de exploatare din partea semenilor lui, noi vom merge înainte.

Eu prevăd zile frumoase pentru țara și patria noastră iubită. Și mai prevăd cum Înaltul Cler, împreună cu Clerul Ortodox, se va solidariza în jurul Tronului Patriarhal, având tot sprijinul, în această muncă a Bisericii și din partea Guvernului Republicii Populare Române, (Aplauze puternice).

Prezentându-ne astfel, noi vom binemerita dela acest popor și dela naționalitățile conlocuitoare din această țară, fiindcă suntem pe linia propovăduirii înfrățirii între oameni, între toți cetățenii acestei țări, fără deosebire de religie și de naționalitate.

Pacea va sălășlui atunci în sufletele oamenilor și toți vor munci încordat pentru prosperitatea acestei țări, punându-se astfel temelii pentru un minunat viitor al poporului nostru.

Să trăiți și să păstoriți în pace! (VII aplauze.)

Din cuvântarea D-lui Stanciu Stoian Ministru al Cultelor

Patriarhul de azi nu mai trebuie să semene cu cei din trecut, pentru că nici așezările de azi nu mai seamănă cu cele din trecut. Guvern și popor sunt astăzi una. Guvernul este al poporului și nu mai eere astăzi Patriarhului nimic pentru sine sau pentru vreo minoritate oarecare. El cere totuși ceva, — și i-o cere pentru că poporul i-o cere, pentru că, i-o cer și credincioșii săi, pentru că însăși învățătura bisericei i-o cere: să fie alături de popor, să fie identificat cu aspirațiile lui legitime, să creadă nestrămutat în așezările populare pe care am înțeles să și le statornicească.

Căci poporul și-a dat azi, după veacuri de suferință, o așezare proprie.

El și-a luat, cu drept cuvânt, soarta în propriile sale mâini. Țara noastră este, acum, o Republică Populară, patrie bună a tuturor celor ce muncesc, dela sate și orașe.

Vechea constituție, pe care primul vice-președinte al Consiliului de Miniștri d. Gheorghe Gheorghiu-Dej a numit-o, cum nu se poate mai potrivit „un model de fățarnicie“, înscrise între articolele ei pentru ochii lumii și pentru posibile diversiuni că biserica ortodoxă română este biserica dominantă în Stat. Prin aceasta bancherii și moșierii români sperau să cumpere pe nimic bunăvoința Clerului și credincioșilor ortodoxi. Ce preț trebuia să se pună pe această promisiune — și falsă și nejustă de altfel — cetățeanul român putea să găsească în aceeași constituție, precum și în legile ce au fost alcătuite pe baza ei. Cu toată constituția sau prin interpretarea și desvoltarea ei în legi ulterioare, s'au acordat mai târziu privilegii printr'un faimos concordat, altui cult, mai puțin legat de poporul nostru. Prin aceste privilegii biata biserică ortodoxă română — „națională“ și „dominantă“ chipurile — era pusă într'o stare de inferioritate vădită. Cu drept cuvânt

au putut să spună, încă de pe atunci unii din fruntașii bisericii ortodoxe române, că este o ironie să se mai vorbească de biserica dominantă, în asemenea condițiuni, că nu privilegiile cer ei — mai ales când acestea se dovedesc a fi platonice — ci egalitate de tratament cu acele biserici pe care le oblăduia, ocult, mâna ocrotitoare a unor monarhi străini de credința și de sufletul poporului român.

Constituția de azi restaurează în drepturile ei firești și biserica ortodoxă română. Egalitatea în fața legilor, pe care articolul 27, din Constituție o asigură tuturor cultelor din Republica Populară Română face din biserica ortodoxă română, în adevăr, cea dintâiu dintre bisericile țării, pentru că îi dă puțința să se desvolte liber, potrivit cu numărul credincioșilor săi și cu serviciile pe care ea le poate aduce Republicei, în mai mare măsură decât altele.

Biserica a rămas legată de Stat, așa precum au dorit slujitorii ei, și a rămas mai departe, să fie ajutată de Stat, din bugetul său.

Când afirmăm că poporul este astăzi mulțumit și liniștit, din punct de vedere religios, noi nu ignorăm, se înțelege, că în țară se agită totuși unele curente potrivnice acestui spirit de înfrățire și colaborare, în cadrul libertăților populare. Trebuie însă să se recunoască de toată lumea că aceste manifestări dușmănoase nu sunt decât burueni otrăvitoare, care nu fac parte din flora firească a solului nostru. Ele sunt neghină de vrajbă, aruncată cu gând rău, de peste graniță, de vrăjmașii poporului nostru. Ele sunt pornite toate din intențiile acaparatoare ale acelora care în acest ceas de răscruce a lumii, n'au altceva mai bun de făcut decât să croiască blocuri reacționare, să făurească planuri de ajutor imaginar și înșelător, să agite gogorițe atomice și să se complacă în sofisme cu care vor să încătușeze mințile, nu numai ale altora, dar chiar și ale propriilor lor popoare.

Toți aceștia sunt cuibăriți la conducerea unor state apusene și transoceanice și pentru ei biserica a rămas o unealtă și o speranță.

De două instituții religioase încearcă, în deosebi, să se folosească azi reacțiunea mondială: de biserica romano-catolică și de așa zisa mișcare ecumenică. Biserica romano-catolică o vedem, în adevăr, atât în Italia, cât și în restul lumii, ajungându-și tot mai mult tendințele de dominație cu acelea ale imperialismului iancheu; iar mișcarea ecumenică, inițiată și susținută de biserica anglicană, este vădit sub influența imperialismului britanic, puțin la strâmtoare.

Trebuie să ne înțelegem și să fim înțeleși. Nu este vorba aci de credincioșii romano-catolici sau de cei de confesiune anglicană. Nu este vorba chiar nici de bisericile lor, ca biserici. Pentru toți și pentru toate nu putem avea decât respectul și considerația cuvenită oricărui cult religios. E vorba însă de vi-

novata imixtiune a acelor care vor să facă, din aceste instituții culturale arme de luptă și dominație, împotriva popoarelor dornice de pace și libertate.

Nouă nu ne este și nu ne poate fi indiferentă nicio acțiune care s'ar încerca să se inițieze sub astfel de inspirații. Nu ne este indiferentă acțiunea Vaticanului, când pe căi piezișe caută să se amestece și să judece regimul nostru democrat. Nu ne este mai ales indiferent, și ne întristează chiar, când acest lucru este operat chiar prin elementele cari ar trebui să nu se rupă de trunchiul națiunii prin acțiunea lor.

Nouă nu ne este indiferent apoi dacă așa zisă mișcarea ecumenică vrea să remorcheze ortodoxia la carul imperialismului apusean, anglo-saxon.

Nouă nu ne sunt indiferente toate aceste lucruri pentru că ele sunt în strânsă legătură cu însăși ființa poporului nostru, cu unitatea lui de gândire, simțire și acțiune, cu dorința lui fierbinte de colaborare laolaltă cu toate națiunile iubitoare de pace și libertate, în fruntea cărora stă astăzi Uniunea Sovietică.

Poporul astăzi s'a deșteptat și nu vrea să mai fie din nou adormit sau înșelat. El este astăzi liber în țară liberă și independentă.

Respectăm toate credințele. Vrem să păstrăm cele mai corecte și mai bune raporturi cu toate cultele. Punem tuturor însă o condiție: să fie cu toate gândurile lor adunate acasă; să nu fie cu alțe cuvinte, nici pe față și nici în ascuns, cu gândurile fugare peste hotare.

Cetățenii conștiinți ai Republicei, muncitorii, țărănimea muncitoare și cărturarii cu adevărat luminați — merg pe acest drum. Biserica Ortodoxă Română în marea ei majoritate este și ea laolaltă cu poporul. Acesta este drumul cel just, drumul Patriei celei noi, drumul Republicei Populare Române.

Formulând această condiție nu împietăm cu nimic asupra deplinei libertăți, de conștiință la care fiecare cetățean are dreptul, potrivit cu litera Constituției. Biserica și cultele în general, atunci au fost pe drumul cel bun și atunci au fost mai de folos când s'au încadrat mai bine în efortul comun al noroadelor.

Și a mai fost nevoie de ceva, pentru ca biserică să fie cât mai de folos pentru masele de credincioși: să fie în pas cu vremea, — mereu și cât mai atent în pas cu vremea.

Căci Biserica numai pe acest temei principal s'a putut menține vie în trecut; numai pe el se poate menține și azi și în viitor.

Și apoi nu trebuie să ne scape a observa că Biserica are azi de îndeplinit un rol dintre cele mai importante pentru însăși afirmarea și justificarea existenței sale. Alături de cei ce văd limpede, alături de toate popoarele și de sutele de milioane de „oameni simpli” doritori de pace și muncă pașnică și constructivă, ea trebuie să lupte hotărât pentru pace.

Dimpreună cu celelalte biserici ortodoxe și în primul rând cu pravoslavnică biserică rusească, biserică ortodoxă română poate să contribuie la crearea, pe plan religios, a unei solidarizări sufletești care poate servi pacea în mod efectiv.

În momentul când suntem chemați să alegem pe Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, toate aceste lucruri trebuie să ne fie prezente în minte. Alegerea pe care o vom face trebuie să răspundă tuturor acestor comandamente. Ea trebuie să se oprească asupra aceluia care prezintă cele mai multe nădejdi și cele mai sigure garanții din toate aceste puncte de vedere.

Patriarhul cel nou trebuie să fie și al Bisericii, dar trebuie să fie și al poporului, cu aspirațiile lui de azi. El trebuie să-și păstorească în cinste turmele i se încredințează, dar prin Biserică trebuie să ajute poporului, să ajute la dezvoltarea democrației populare și libertăților populare, să fie în sprijin Patriei noastre scumpe, pentru asigurarea independenței și suveranității Republicei Populare Române; să fie un iubitor și luptător pentru pace și pentru consolidarea democrației în lume.

Personalitatea noului Patriarh al României I. P. S. Justinian Marina

Prin votul Marelui Colegiu Electoral și din înțelegerea factorilor de răspundere ai țării, cărna scaunului de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române a fost încredințată Mitropolitului Moldovei, I. P. S. Justinian Marina.

Născut la 22 Februarie 1901, în satul Cermegești din județul Vâlcea, dintr'o familie de preoți, a intrat în 1915 la Seminarul teologic din Râmnicul Vâlcea, absolvindu-i cursurile în anul 1923 în chip strălucit, obținând în acelaș an și diploma de învățător. Printr'o chemare tainică, Înalt Prea Sfințitul Justinian a început lucrarea sa pe tărâmul social, mai întâiu ca luminător al copiilor de țară și anume ca învățător la școala primară din satul Olteanca județul Vâlcea. Câțiva ani apoi, Patriarhul de azi al țării, a îngemănat slujba de dascăl cu cea de preot la parohia Băbeni jud. Vâlcea unde s'a dovedit un adevărat apostol și îndrumător. Episcopul Vartolomeu a remarcat însă curând în tânărul preot și învățător însușiri care depășeau ogorul de activitate al unui slujitor de sat și astfel, după ce în 1929 obținuse titlul de licențiat în teologie al Facultății din București, a fost chemat ca preot în orașul Râmnicul Vâlcea la parohia Sf. Gheorghe, încredințându-i apoi la 1 Noembrie 1932 și postul de director al Seminarului Sf. Nicolae.

Osârdia sa de bun chivernisitor al treburilor duhovnicești ca director de seminar a fost tot așa de aleasă și folositoare poporului drept-credincios,

ca și tagmei preoțești, la sfatul de împăciuire, la Societatea Renașterea, la Cooperativa Corpului Didactic, la Căminul Cultural și la Tipografia Eparhială din Râmnicu Vâlcea.

Pentru meritele sale prisositoare, în luna August 1945, a fost chemat de răposatul Mitropolit al Moldovei, Irineu Mihălcescu în postul de Vicar-Arhiereu la Iași.

Ca Arhiereu-Vicar și apoi ca Locțiitor de Mitropolit al Moldovei, înalt Prea Sfinția Sa și-a închinat toată puterea sa de muncă și neostenită și slujire ajutorării celor loviți de urgia războiului și secătuiți de seceta ce a părjolit timp de doi ani ogoarele Moldovei.

La 19 Noembrie 1947, Marele Colegiu Electoral Bisericesc l-a ales Mitropolit al Moldovei, iar după trecerea spre cele veșnice a Patriarhului Nicodim a fost chemat ca Patriarh Locotenent în trebile Bisericii Ortodoxe Române.

Pentru înaltele sale merite a fost ales Luni, 24 Mai 1948, arhiepiscop al Bucureștilor, mitropolit al Ungro-Vlahiei și patriarh al Bisericii ortodoxe române.

Material pentru predici

La Dumineca VII-a după Paști, a Sf. Părinți dela Niceea

În această zi noi cinștim sfinții Bisericii noastre, cari s'au nevoit să ne izbăvească din viclesugul diavolului, și cari sunt Sf. Părinți ce au fost la Soborul dintâiu.

Cum a fost și pentru ce s'a ținut acel Sobor ne spune istoria în acest chip: În zilele lui Constantin, împăratul cel bun și creștin, era un diacon în Alexandria, la patriarhie, foarte învățat și filosof anume Arie. Acesta a început a grăi cuvinte de hulă asupra lui Dumnezeu și a zice, că Hristos nu este Dumnezeu adevărat, ci este zidire și făptura lui Dumnezeu; adică nu este însuși Dumnezeu fără de început, ci este zidit și făcut de Dumnezeu și are început ca și alte făpturi.

În Alexandria era atunci patriarh Petru. Dacă a văzut pe Arie că este eretic și hulește pe Dumnezeu, l-a lepădat din diaconie; căci a văzut în vis pe Hristos stând pe prestol, ca un prunc mic, îmbrăcat cu un vestmânt rupt, și l-a întrebat patriarhul Petru: Doamne, cine ți-a rupt vestmântul? Și răspunzând a zis: Arie, cela ce zice că nu sunt Dumnezeu adevărat, acera mi l-a rupt. De aceea a fost lepădat din diaconie.

Patriarhul Ahila a întors pe Arie din nou la credință și l-a făcut protopop al Alexandriei. După moartea lui Ahila, iar a început a huli pe Dumnezeu încă și mai rău, atât că a înșelat cu cuvântul său pe mulți episcopi și mitropoliți.

Auzind de această împăratul Constantin a scris să se strângă toți patriarhii, mitropoliții, episcopii și călugării, în cetatea Niceei, ca să judece învățătura lui Arie.

Deci s'au adunat în Niceea 318 părinți. De asemenea s'au adunat și ajutătorii lui Arie. S'a sculat apoi și împăratul însuși, s'a dus în Sobor și a șezut în mijlocul lor.

Mai marii acestui Sobor erau: Silvestru, papa Romei; Mitrofan, patriarhul din Constantinopol; Alexandru, patriarhul din Alexandria împreună cu marele Atanasie; Eustatie, patriarhul de Antiohia; Macarie, patriarhul de Ierusalim și alți părinți sfinți și vestiți, cari au mărturisit pe Hristos în zilele altor împărați mai dinainte: Dioclețian, Maximilian și Liciniu. Și unii aveau câte o mână tăiată, alții nasul tăiat, alții urechile, alții câte-un ochiu scos, pentru numele lui Hristos.

Împăratul a grăit atunci către dânșii și a zis: Sfânt Sobor și cinstiți părinți, ascultați și cuvântul meu, că știți toți că eu am fost păgân și n'am cunoscut pe Dumnezeu; iar dacă am cunoscut credința creștinească și am crezut lui Dumnezeu, cu ajutorul lui Hristos am biruit vrășmașii mei. Diavolul, care nu iubește binele nimănui, văzând câtă bucurie am eu pentru creștinătate, a îndemnat pe vrășmașii lui Hristos să facă împerechere între credincioșii Bisericii lui Hristos. Pentru aceea vă rog să nevoiți, cu puterea lui Hristos, să biruiți cuvântul lui Arie, ca să fie pace între credincioșii lui Hristos. Însă nu cu vrajbă, nici cu sfadă să fie întrebarea voastră, ci cu puterea lui Dumnezeu și cu cuvinte smerite; că nu vă întrebați pentru lucruri lumești, ca să vă sfădiți și să vă priciți, ci pentru ca să audă toți. Sculați-vă dar și faceți rugăciune toți arhieriei, ca să umbreze darul Duhului Sfânt preste noi.

S'au sculat atunci toți părinții și împăratul și și cu lacrimi s'au rugat lui Dumnezeu. Iar Dumnezeu pentru ca să facă minune, a cutremurat tot locul unde ședeau ei — cum auzim că a fost și în vremea când s'a pogorât Duhul Sfânt peste Apostoli.

Atunci au luat îndrăsneală Sfinții Părinți și au început a se întreba cu Arie. Uneori răspundea Eustatie, patriarhul de Antiohia, alte ori Osie, episcopul de Chidruv. alte ori alți părinți cărturari și învățați. Iar Arie, la început răspundea singur, iar mai apoi el a slăbit și a pus pe un filosof elin să răspundă. Filosoful ca om învățat ce era a pus și întrebări grele, atât cât și Sfinții Părinți s'au îngreuiat a răspunde. Iar unul dințre sfinți, anume Spiridon, văzând că cuvântul nu se întoarce filosoful, a grăit către dânșii: O filosofule, crezi că Sf. Treime este un Dumnezeu în trei fețe. Și i-a zis sfântul: Să-ți arăt în ce chip este Dumnezeu în trei fețe. Aduceți-mi o cărămidă. Și dacă li aduseră, Sfântul a luat-o și a zis către filosof: Caută de vezi adevă-

